
Maswali Yanayoulizwa Mara kwa Mara ya Mpango wa Chanjo ya COVID-19

Ilisasishwa Mwisho: Tarehe 18 Desemba 2020

Kusudi la hati hii ni kuwapa washiriki wa afya ya umma na jamii maswali yanayoulizwa mara kwa mara na majibu ambayo yanaweza kutumiwa kusaidia kujibu maswali kutoka kwa jamii zao.

TAFADHALI KUMBUKA: Taarifa mpya au iliyosashwa inaonekana katika maandishi ya rangi ya chungwa.

Je, kuna chanjo ya SARS-CoV-2 (COVID-19) iliyoidhinishwa na Usimamizi wa Chakula na Dawa (FDA)?

Ndiyo, mnamo tarehe 11 Desemba 2020 FDA ilitoa idhini ya matumizi ya dharura (EUA) kwa chanjo moja na inatarajiwa kuwa nyingine zaidi zitafuata hivi karibuni.

Chanjo itakuwa lini tayari kwa usambazaji wa umma?

Mgao wa kwanza wa chanjo ya [Awamu ya 1a](#) umepeleka New Hampshire na kwa sasa unasambazwa kwa idadi ya watu katika awamu hiyo. Inatarajiwa kwamba inaweza kuchukua wiki kadhaa kuchanja watu wote katika Awamu ya 1a.

Itakapoidhinishwa, New Hampshire itapokea dozi ngapi?

Kwa shehena ya kwanza ambayo New Hampshire ilipokea (dozi 12, 675), inasambazwa kwa maeneo ya chanjo kwa watu wa Awamu ya 1a. Ugawaji sawa wa chanjo ni muhimu kwa NH DHHS na kufanya maamuzi ya usambazaji wa chanjo kutaarifiwa na miongozo ya kitaifa kwa kuzingatia maadili na matibabu.

Chanjo inapeanwa vipi?

Chanjo zote mbili zinaingizwa kwenye misuli (“ndani ya misuli”). Kwa watu wazima, chanjo itaingizwa kwenye misuli ya bega itwayo deltoid.

Inaumiza?

Kunaweza kuwa na usumbufu kama ilivyo katika chanjo yoyote kwenye eneo la kudungwa sindano, lakini kawaida ni kwa muda mfupi.

Ninapaswa kudungwa mara ngapi?

Chanjo ya Pfizer COVID-19 na chanjo ya Moderna COVID-19 (chanjo ya Moderna itakapoidhinishwa), zinahitaji dozi mbili. Muda (au, nafasi) kati ya dozi ya 1 na ya 2 ya chanjo ya Pfizer ni siku 21. Muda (au, nafasi) kati ya dozi ya 1 na ya 2 ya chanjo ya Moderna ni siku 28.

Ikiwa nitapata chanjo ya Pfizer, ninaweza kupata sindano ya pili ya chapa nyingine?

Hapana. Sindano ya pili lazima iwe ya chapa sawa na sindano ya kwanza.

Nitapata wapi chanjo?

Inategemea wakati unapopendekezwa kupata chanjo (uko katika awamu gani ya usambazaji wa chanjo). Wakati kuna ugavi wa kutosha kwa kila mtu, utaweza kuipata kwa mtoa huduma wako wa afya wa msingi au mahali pengine kama duka la dawa au kliniki ya umma. Jimbo la NH linashughulika sana kutoa fursa nyingi za chanjo kadiri vifaa na mipangilio vinaruhusu huku vikipunguza tofauti za kiafya.

Nitaipata lini?

Chanjo haitapatikana kwa kila mtu hadi 2021. Dozi ndogo za kwanza zitapatikana kwa wahudumu wa afya walio katika hatari zaidi, waitikiaji wa kwanza, na wale wakazi na wafanyakazi katika vituo vya utunzaji wa muda mrefu katika Awamu ya 1a. Wakati mapendekezo ya mwisho ya kitaifa yanatolewa, vikundi vya idadi ya watu kwa ajili ya chanjo vitatangazwa kwa umma.

Kinga itadumu kwa muda gani?

Haijafahamika bado ni muda gani mtu anayepata chanjo hiyo atakingwa: inaweza kuwa ya maisha, kama chanjo ya polio au inaweza kuwa ya mwaka, kama chanjo ya mafua. Wataalamu wanachunguza jambo hili ili kupata maelezo zaidi, na tutashiriki ushahidi mpya kadiri utakavyopatikana.

Je, tutajuaje ikiwa chanjo ya COVID-19 ni salama?

Mchakato wa majaribio ya chanjo haujabadilika. [Operation Warp Speed \(Operesheni ya Kasi ya Juu\)](#) imeruhusu majaribio kuendelea haraka kwa sababu ya ufadhili wa shirikisho, bila kuathiri usalama. Wakati wa utengenezaji umefupishwa, lakini michakato yote ya kawaida ipo kwa ajili ya usalama kama vile majaribio makubwa ya kikliniki, ambayo inajumuisha idadi tofauti ya watu (kama wazee au watu wa idadi ndogo), ukaguzi huru wa Kamati ya Ushauri ya Chanjo ya FDA na CDC (ACIP) na wataalamu wetu wa jimbo.

Je, nitahitaji kulipia chanjo ya COVID-19?

Hapana. Dozi za chanjo zitapatikana kwa watu wa Marekani bila malipo bila kujali hali ya bima. Hata hivyo, watoa chanjo wataweza kutoza ada ya usimamizi au ziara ya ofisini, na malipo yanaweza kuwa jukumu la mgonjwa. Hata hivyo, kampuni nyingi za bima za umma na za kibinafsi zitagharamia ada hiyo. Daima ni bora kuzungumza na mtoa bima yako ya afya au mtoa huduma ya msingi kuhusu chanjo yako maalumu, **lakini inatarajiwa hakutakuwa na mgawanyiko wa gharama za wagonjwa.**

Je, itakuwaje ikiwa sina bima?

Chanjo zitatolewa bila malipo.

Je, kutakuwa na chanjo ya kutosha kwa kila mtu?

Ndiyo, mwishowe. Ugavi wa chanjo ya awali utakuwa mdogo kwa hivyo sio kila mtu ataweza kupewa chanjo mara moja. Chanjo ya COVID-19 itapewa watu walio katika hatari kubwa kwanza. Kulingana na mapendekezo kutoka kwa Taaluma za Kitaifa za Sayansi, Mfumo wa Uhandisi na Dawa kwa Ugawaji Sawa wa Chanjo ya COVID-19, mpango wa usambazaji wa awamu na usawa umetengenezwa kwa New Hampshire.

Nilikuwa na COVID-19. Bado ninafaa kupewa chanjo?

Ndiyo. Isipokuwa ikiwa kwa sasa umeambukizwa COVID-19, unapaswa kupata chanjo. Uchunguzi umeonyesha kuwa watu wengine wanaweza kupata ugonjwa huo zaidi ya mara moja.

Je, ninaweza kuacha kuvaa barakoa na kuepuka mikusanyiko ikiwa nitapata chanjo?

Hapana. Wakati wataalamu wanajifunza zaidi kuhusu kinga ambayo chanjo ya COVID-19 hutoa katika hali halisi za maisha, itakuwa muhimu kwa kila mtu kuendelea kutumia zana zote zinazopatikana kwetu kusaidia kumaliza janga hili, kama kufunika mdomo wako na pua na barakoa, kunawa mikono mara nyingi, na kukaa angalau futi 6 mbali na wengine. Pamoja, chanjo ya COVID-19 na kufuata mapendekezo ya CDC itatoa kinga bora kutokana na kupata na kueneza COVID-19. Wataalamu wanahitaji kuelewa zaidi kuhusu kinga ambayo chanjo ya COVID-19 hutoa kabla ya kuamua kubadilisha mapendekezo ya sasa. Sababu nyingine, kama vile watu wangapi wanapata chanjo na jinsi virusi vinavyoenea katika jamii, pia zitaathiri uamuzi huu.

Je, ninaweza kupata COVID-19 kutoka kwa chanjo?

Hapana. Chanjo ya COVID-19 haiwezi kukuambukiza ugonjwa.

Nina kinga ya mwili iliyoathirika. Je, ni salama kwangu kupata chanjo?

Labda ndiyo, lakini unapaswa kushauriana na mtoa huduma wako wa afya kuhusu matatizo yako maalumu. Mapendekezo ya kitaifa yatatolewa kulingana na utafiti ikiwa chanjo ni salama kwa watu walio na kinga ya mwili iliyoathirika.

Ninaishi na mtu ambaye kinga yake si nzuri. Je, ni salama kwangu kupata chanjo?

Ndiyo. Kwa sababu ya njia ambayo chanjo imetengenezwa, haiwezi kukupa ugonjwa na kwa hivyo huwezi kuambukiza mtu mwingine kwa kupata chanjo.

Je, ninaweza kupata chanjo wapi?

Kwa Awamu ya 1a, chanjo itatolewa na hospitali kwa wahudumu wao wa afya, CVS na Walgreens kwa vituo vya utunzaji wa muda mrefu, na katika maeneo 13 yaliyowekwa katika NH kwa waitikaji wa kwanza na wahudumu wa afya ambao hawafanyi kazi kwa hospitali na kwa vituo vya utunzaji wa muda mrefu ambavyo havijasajiliwa na CVS au Walgreens. Katika awamu zijazo, chanjo itapatikana New Hampshire kupitia watoa huduma za afya, maduka ya dawa, na kliniki maalumu za chanjo, kulingana na hatari yako ya ugonjwa.

Ninaendesha duka la dawa mtaani. Ninaweza kushiriki katika usambazaji wa chanjo?

Labda. Tunathamini kila swali linalohusiana na kushirikiana nasi kwa chanjo ya COVID-19. Mipango ya shirikisho na jimbo tayari imegundua maduka ya dawa ya rejareja ambayo yataboresha upatikanaji wa chanjo kwa umma. Ikiwa unamiliki au unasimamia duka la dawa huru, tafadhali tuma barua pepe kwa covidvaccine@dhhs.nh.gov kwa taarifa zaidi kuhusu jinsi ya kujiandikisha kama mtoa chanjo.

Je, Idara ya Huduma za Afya ya Umma (DPHS) ya NH inajiandaa vipi kwa usambazaji wa chanjo?

Kwa miezi kadhaa, NH DPHS imekuwa ikishughulika na mchakato wa mipango anuwai, ulio makini, na wa msingi wa ushahidi wa usambazaji wa chanjo ya COVID-19. Mchakato wa chanjo kwa wakazi wa NH — kwa hatua kulingana na vigezo vya hatari vilivyotolewa na mashirika ya usimamizi wa kisayansi — ni wa nguvu. NH DPHS imeongoza mpango wa chanjo na huduma za afya na washirika wengine, na kwa uangalizi wa wataalamu wa maadili na kwa kuzingatia usawa. Jitihada za maandalizi ni pamoja na kufanya makadirio bora ya tarehe na idadi ya upatikanaji wa chanjo, upangaji wa idadi ya watu itakayopewa kipaumbele wakati wa usambazaji wa chanjo ni mdogo, kutambua maeneo ya chanjo na chanjo, kutoa mafunzo na kuidhinisha chanjo za ziada, kuunda kampeni za habari za umma, na kufuatilia kwa karibu mchakato na matokeo.

Jitihada maalumu zitakuwa muhimu kufikia idadi ya watu walio katika hatari kubwa na

kukuza uaminifu na watu ambao wana wasiwasi kuhusu usalama wa chanjo. NH DPHS imejitolea kwa mchakato ulio wazi na wa msingi wa kisayansi, ambao ni muhimu kuhakikisha imani ya umma kwa chanjo.

Ninaelewa kuwa chanjo inaonekana kuwa sawa, lakini itakuwaje ikiwa nitaugua kutokana na chanjo?

CDC na FDA zinahimiza umma kuripoti athari za baadaye zinazoweza (zinazoitwa matukio mabaya) kwa [Mfumo wa Kuripoti Tukio Baya la Chanjo \(VAERS\)](#). Mfumo huu wa kitaifa unakusanya data kutafuta matukio mabaya ambayo hayajatarajiwa, yanaonekana kutokea mara nyingi kuliko ilivyotarajiwa, au kuwa na mifumo isiyo ya kawaida. Ripoti kwa VAERS husaidia CDC kufuatilia usalama wa chanjo. Usalama ni kipaumbele cha juu.

Watoa huduma ya afya watahitajika kuripoti matukio fulani mabaya kwa VAERS. CDC pia inatumia zana mpya ya simu mahiri inayoitwa [v-safe](#) kukagua afya ya watu baada ya kupokea chanjo ya COVID-19. Unapopokea chanjo yako, unapaswa pia kupokea karatasi ya habari ya v-safe inayokueleza jinsi ya kujiandikisha kwenye v-safe. Ukijiandikisha, utapata arafa za mara kwa mara zenye tafiti ambapo unaweza kuripoti matatizo yoyote au athari mbaya ulizonazo baada ya kupokea chanjo ya COVID-19.

Je, watoto wanaweza kupata chanjo?

Watoto huenda watapeleka fursa ya kupata chanjo hiyo baadaye. Hata hivyo, data tuliyo nayo sasa inategemea majaribio kwa watu wazima wasio wajawazito. Wakati majaribio ya kikliniki yanapanuka, tutajua zaidi kuhusu usalama wa chanjo kwa watoto.

Nina ujuzito. Je, ninaweza kupata chanjo?

Labda. Wanawake wajawazito wanapaswa kwanza kuwa na majadiliano na mtoa huduma wao wa msingi au mtoa huduma ya ujuzito ili kubaini ikiwa chanjo inakufaa.

Tovuti ya CDC ina taarifa ya ziada kuhusu chanjo za COVID-19.

Je, ninaweza kufanya nini tunaposubiri chanjo?

COVID-19 inaendelea kusambaa katika jamii zetu. Unapaswa bado kutokaribiana na mtu yeyote asiyeishi kwenye nyumba yako na utumie [barakoa ya kitambaa](#). Ikiwa hujihisi vizuri unapaswa kukaa nyumbani na [upimwe](#).

Nyenzo za ziada:

- [Kituo cha Kudhibiti Magonjwa \(CDC\)](#),
- [Shirika la Kitiba la Marekani \(JAMA\)](#)
- [Ushirikiano wa Mawasiliano ya Afya ya Umma](#)